

Avrapportering av aktiviteten i Stockholms stads budget 2022: mått- och mätmetoder för miljö- och klimatpåverkan från måltider

Aktiviteten

I Stockholms stads budget för 2022 fick servicenämnden i uppdrag att genomföra aktiviteten enligt nedan:

”Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram *mått- och mätmetoder för stadens miljö- och klimatpåverkan i samarbete med utbildningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och äldrenämnden (2.5)*.

Aktiviteten ska genomföras mellan 2022-01-01 – 2022-12-31. I detta PM redovisas och avrapporteras serviceförvaltningens resultat av genomförande av aktiviteten.

Definition av måltider och livsmedel

Ett stort antal måltider serveras dagligen i stadens verksamheter såsom skolor, förskolor, vård och omsorgboende, servicehus och dagverksamheter. Måltiderna tillagas antingen i egen regi eller köps in på entreprenad. De två områdena har olika leverantörsmarknader och olika förutsättningar för upphandling och avtalsuppföljning.

Inköpen definieras av inköpskategori måltider och livsmedel enligt följande:

Måltidsentreprenad: måltid som tillagas av entreprenör i stadens kök eller köps in som färdiga måltider i kantiner eller portionsförpackningar.

Livsmedel: råvaror och produkter som köps från livsmedelsleverantör och tillagas och serveras i stadens kök i egen regi.

Livsmedel upphandlas centralt och följs upp av serviceförvaltningen. Måltidsentreprenad upphandlas på respektive

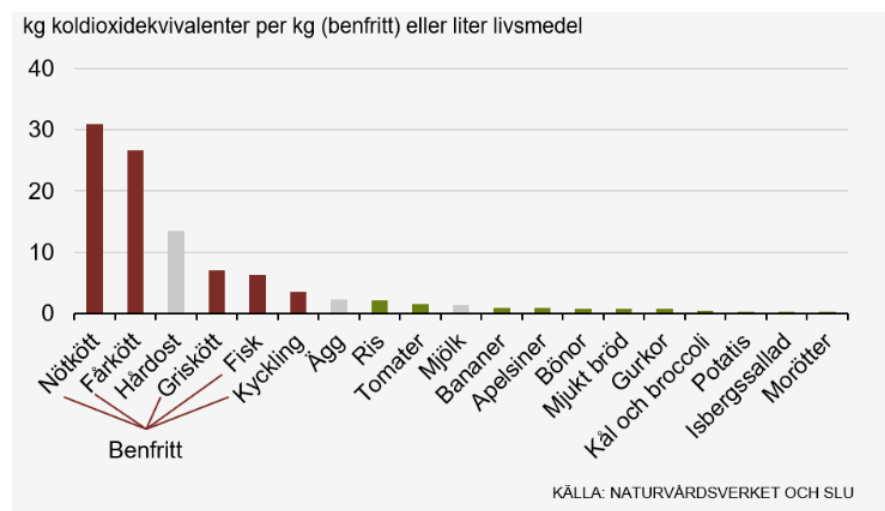
förvaltning och verksamheterna ansvarar själva för uppföljningen av avtalen.

Klimatpåverkan mäts i koldioxidekvivalenter (CO₂e) per kilogram (kg) livsmedel.

Miljöpåverkan mäts i andel ekologiska livsmedel av totala livsmedelsinköp i kronor (kr).

Inledning

Mat har stor miljö- och klimatpåverkan och står för ungefär en tredjedel av växthusgasutsläppen. Majoriteten av utsläppen sker i lantbruksproduktionen och består främst av metan och lustgas från djurens fodermältning, gödselhantering och kväveomvandling i mark¹. Störst utsläpp kommer från produktionen av animalier såsom kött, fågel, mejeriprodukter och ägg.

Även om köttkonsumtionen måste minska för klimatets skull så har betande djur även en positiv påverkan på miljön, exempelvis genom ökad biologisk mångfald². Genom att välja ekologiskt producerade livsmedel gynnas den biologiska mångfalden. Ekologisk livsmedelsproduktion minskar även andra negativa effekter såsom användning av kemiska bekämpningsmedel och övergödning. Överfiskning och utsläpp från fiskodlingar är även ett problem varför det är viktigt att välja miljömärkta fiskar och skaldjur³.

¹ <https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/klimat/vaxthusgaser-utslapp-fran-jordbruk/>

²

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomstallningen/omraden/klimatet-och-konsumtionen/hur-kan-jag-minska-min-klimatpaverkan/>

³ <https://www.wwf.se/mat-och-jordbruk/fiskguiden/miljomarkning-av-fiske/>

Avgränsningar

Transporter, lagring och tillagning samt matsvinn i alla led är ytterligare faktorer som påverkar måltidernas miljö- och klimatpåverkan. Dessa inkluderas inte i detta uppdrag. Det gör inte heller sociala och etiska hållbarhetsaspekter såsom djurskydd, antibiotikaanvändning och folkhälsa.

Bakgrund

I stadens budget för 2023 framgår att när staden köper in varor och tjänster ska utgångspunkten alltid vara att samma nivå på krav ska ställas som om produkten eller tjänsten hade utförts i egen regi. Även i stadens matstrategi framgår att de måltider som serveras i stadens verksamheter ska hålla likvärdig kvalitet⁴. Då de två områdena livsmedel och måltider har olika förutsättningar för upphandling och uppföljning, har arbetsgruppen arbetat utifrån möjligheterna enligt nedan indelningen:

- Eko måltidsentreprenad
- Eko livsmedel (inköp egen regi)
- CO₂ måltidsentreprenad
- CO₂ livsmedel (inköp egen regi)

Målet och indikatorn för *Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider* är 1,6 kg CO₂e per kg livsmedel 2023. Indikatorn för *andel ekologiska måltider och livsmedel* i kr är 70 % 2023.

Inledningsvis tog hela gruppen del av det tjänsteutlåtande som miljöförvaltningen skrivit i syfte att avrapportera det budgetuppdrag miljöförvaltningen ansvarade för under 2021 - ”*Mått och mätmetoder för klimatpåverkan från Stockholms stads inköp av livsmedel och måltider samt för stadens matsvinns mängder*”.⁵

I miljöförvaltningens rapportering lyftes bland annat skillnaderna mellan att mäta och redovisa CO₂ för livsmedel och CO₂ för måltider. Livsmedel mäts idag genom stadens upphandlade systemstöd för livsmedelsstatistik och redovisas i kilogram livsmedel. Måltidsentreprenad mäts idag inte. De flesta måltidsleverantörer uppgav i en enkät att de har tillgång till

⁴ <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/politik-och-demokrati/styrdokument/god-halsosam-och-klimatsmart-mat---matstrategi-for-stockholms-stad.pdf>

⁵ <https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=2018549>

kostdatasystem vilket innebär att en redovisning av planerad CO₂ skulle kunna krävas in.

Ytterligare en utmaning som lyftes är att eftersom måltidsentreprenad upphandlas lokalt, ställs olika krav beroende på verksamhet. Genom att använda den mall för upphandling av måltidsentreprenad som tas fram av inköpskategori måltider och livsmedel kan dock kravbildningen bli jämnare.

De olika förutsättningarna för att tillreda mat i egen regi eller att ta emot en färdigt tillagad måltid gör det svårt att slå ihop och jämföra värdena. Om mottagen måltid ska inkluderas i redovisningen av CO₂ måste indikatorn ses över.

Vidare lyfter rapporten avsaknaden av heltäckande insyn över de måltidsavtal som finns för måltiderentreprenad. Något man dock hoppas att tiden kommer avhjälpa eftersom alla nya upphandlingar och avtal ska göras och publiceras i stadens upphandlings- och avtalssystem.

Metod för genomförande

För att genomföra aktiviteten har en arbetsgrupp bildats med representanter från serviceförvaltningen, stadsledningskontoret, utbildningsförvaltningen, miljöförvaltningen och äldreförvaltningen.

Utgångspunkten har varit att finna lösningar inom befintliga it-system och arbetssätt. Intervjuer och enkäter har genomförts med leverantörer och medarbetare i staden.

Statistik som använts i genomförandet har tagits ut från stadens upphandlade systemstöd för livsmedelsstatistik, ekonomisystemet och upphandlings- och avtalssystemet. I systemstödet för livsmedel läses statistik från avtalade livsmedelsleverantörer in varje månad vilket möjliggör utdrag av olika standardiserade rapporter för analys av inköp på flera nivåer och för olika nyckeltal såsom andel ekologiskt, klimatpåverkan och genomsnittlig kostnad per kilogram.

I ekonomisystemet kan alla inköp i totala kronor följas oavsett avtalsform utifrån de leverantörsfakturer som betalats.

I upphandlings- och avtalssystemet ska alla tecknade avtal finnas listade.

Resultat

I nuläget mäts klimatpåverkan enbart på de avtalade livsmedelsleverantörerna, vilket motsvarar 65 % av de livsmedel staden köper in (andel kr). Se tabell 1.

Genom att inkludera måltidsentreprenad i mätningen finns potential att täcka upp till 92 % av den totala inköpsvolymen för hela inköpskategorin måltider och livsmedel.

Avtalade måltider står för uppskattningsvis 95 % av inköpsvolymen för måltider, övrigt kan exempelvis vara personalmåltider. Köp utanför avtal, både livsmedel och måltidsentreprenad, är av naturliga skäl svårt att följa på detaljerad nivå.

Ekologisk andelen mäts för hela inköpsområdet måltider och livsmedel. Men eftersom övriga inköp, exempelvis utanför avtal eller personalmåltider, förutsätter noggrann kontering och inte följs upp, är tillförlitligheten på de delarna svag.

Tabell 1: Inköp måltider och livsmedel i miljoner kronor, 2021

	Mkr	Andel av total inköpsvolym (%)
Totalt måltider och livsmedel	658	100
Livsmedel	480	73
(Avtalade livsmedelsleverantörer	428	65)
Måltider	175	27

Idag samordnas inte upphandling av måltidsentreprenader eller uppföljning av dessa avtal. Kategoriteamet som driver arbetet inom inköpskategorin måltider och livsmedel har gjort en översyn av måltidsavtalen som visade att viss kravställning för miljö- och klimatpåverkan finns, men sällan definierat hur uppföljning av dem ska ske. Kategoriteamet har därför tagit fram en upphandlingsmall för måltidsentreprenader som ska användas i syfte att bland annat ställa miljö- och klimatkrav på samma sätt och på samma nivå. Genom att använda upphandlingsmallen förbättras även möjligheterna för uppföljning och en likartad rapportering av miljö och klimatpåverkan från måltiderna. Mallen finns tillgänglig bland övriga centrala mallar.

Miljöpåverkan – ekologisk mat

Idag mäts andelen ekologiskt från måltidsentreprenaderna genom kontering av fakturorna. Inköpssumman på fakturan delas upp utifrån den andel ekologiskt som leverantören angett på olika konton för ekologiska respektive konventionella måltider. Det finns dock skillnader i rapporteringen varför en tydligare vägledning kring hur redovisningen ska ske skulle behöva tas fram. En anledning till att rapportering av andelen ekologiskt blir missvisande är att kostnaden för måltidsentreprenader består av mer än bara livsmedel. I kostnaden per måltid ingår även exempelvis kostnader för personal, förpackningar och leverans. Därmed blir

inte rapporteringen av ekologisk andel jämförbar för livsmedel och måltidsentreprenader. Ändå redovisas måltider och livsmedel hopslaget.

Även för livsmedel används stadens ekonomisystem som källa vid redovisning utifrån hur fakturor konterats totalt för området, oavsett avtal eller inte.

För de upphandlade livsmedelsleverantörerna kan dock även andra källor användas. Utfallet skiljer sig beroende på vilket system man använder, se tabell nedan. Orsakerna till detta behöver utredas, men kan bland annat bero på att bolagens inköp inte inkluderas i ekonomisystemets rapport samt den manuella konteringens risker.

En fördel med att istället använda det upphandlade systemstödet för livsmedel är att redovisningen är tillförlitlig, alla inköp är med. Det ger också bäst överblick över utfallet för respektive förvaltning och verksamhet. Nackdelen är att redovisningen endast avser de avtalade leverantörerna. Se tabell 2.

Tabell 2:
Skillnader mellan olika it-systems utfall av ekologisk andel

	Eko konterat i ekonomisystemet av totala inköp (livsmedel och måltider)	Eko konterat i ekonomisystemet av de avtalade livsmedelsleverantörerna	Eko i systemstöd livsmedel av de avtalade livsmedelsleverantörerna	Eko konterat för måltidsentreprenad i ekonomisystemet, oavsett avtal, av måltidssinköp
2019	43 %	48 %	46 %	22 %
2020	45 %	48 %	51 %	27 %
2021	46 %	51 %	49 %	35 %
2022 prognos	47 %		50 %	

Flertalet förvaltningar uppger i tertialrapport 2 att de bedömer att de inte kommer nå stadens ekologiska årsmål 2022. Enligt prognosen ser det ut som att endast en stadsdel kommer att nå målet på 65 % i år.

2021 var målet för ekologisk andel 60 %, fyra förvaltningar nådde målet enligt utfallet i systemstödet för livsmedelsstatistik, se tabell 3.

Tabell 3: Utfall ekologisk andel för livsmedel, upphandlade leverantörer. Statistik från upphandlat systemstöd för livsmedel.

Förvaltning	Ekologisk andel livsmedel genom upphandlad leverantör 2021
Södermalm	68 %
Skarpnäck	64 %
Norrmalm	62 %
Hässelby-Vällingby	61 %
Östermalm	55 %
Farsta	54 %
Hägersten-Älvsjö	53 %
Skärholmen	52 %
Spånga-Tensta	51 %
Socialförvaltningen	51 %
Kungsholmen	49 %
Bromma	49 %
Rinkeby-Kista	48 %
EÅV	47 %
Utbildningsförvaltningen	45 %
Stockholms stad	49 %

Klimatpåverkan från mat

För livsmedel mäts idag koldioxidpåverkan från de centralt upphandlade livsmedelsleverantörerna genom stadens systemstöd för livsmedel. Systemet omvandlar respektive produkts volym till ett värde för CO₂-ekvivalenter (per kg livsmedel) utifrån schablonvärden från forskningsinstitutet RISE.

2019 och 2020 redovisade staden 2,0 kg CO₂-ekvivalenter per kg livsmedel, 2021 var utfallet 1,9 kg CO₂-ekvivalenter per kg livsmedel. Prognosen för 2022 visar på att staden ligger kvar på 1,9 kg.

Samtliga stadsdelsförvaltningar redovisar dock betydligt lägre värden än satta mål, alla ligger under årets mål på 1,7 CO₂-ekvivalenter per kg livsmedel. Se tabell 4.

Snittet dras upp av fackförvaltningar som gör ett högre resultat. Utbildningsförvaltningen står för en betydande andel av stadens totala inköp av livsmedel, varför deras resultat har en avgörande roll för det totala resultatet. De står för ca 50 % av inköpen av livsmedel

från avtalade leverantörer, vilket motsvarar samma andel samtliga stadsdelar står för tillsammans.

Detta är en viktig parameter som bidrar till verksameters olika förutsättningar. Stadens största enhet är en gymnasieskola som tillagar ca 5000 portioner lunch per dag. Att jämföra med t.ex. Skarpnäck stadsdelsförvaltning som per dag serverar totalt 2200 portioner i alla stadsdelens förskolor. Orsakerna till detta är inte fullt kartlagt, ytterligare utredning behövs.

Tabell 4: Utfall CO₂-ekvivalenter per kg livsmedel för livsmedel, upphandlade leverantörer.

<i>Mål</i>		<i>1,9 co₂e/kg livsmedel</i>	<i>1,8 co₂e/kg livsmedel</i>	<i>1,7 co₂e/kg livsmedel</i>
Förvaltning	CO₂ 2019	CO₂ 2020	CO₂ 2021	T2 CO₂ 2022
Hägersten-Älvsjö	1,6	1,6	1,5	1,4
Skarpnäck	1,4	1,4	1,3	1,4
Rinkeby-Kista	1,5	1,6	1,6	1,4
Farsta	1,5	1,5	1,4	1,5
Hässelby-Vällingby	1,5	1,5	1,4	1,5
Östermalm	1,5	1,5	1,5	1,5
EÅV	1,9	1,9	1,8	1,5
Spånga-Tensta	1,5	1,4	1,5	1,6
Skärholmen	1,4	1,5	1,5	1,6
Södermalm	1,5	1,5	1,6	1,6
Kungsholmen	1,5	1,6	1,6	1,6
Norrmalm	1,6	1,6	1,7	1,7
Bromma	1,8	1,7	1,7	1,7
Socialförvaltningen	2,1	2,1	2,0	2,1
Utbildningsförvaltningen	2,3	2,3	2,2	2,2
Stockholms stad totalt	2,0	2,0	1,9	1,9

Staden genomför en gemensam upphandling av ett kostdatasystem som planeras bli klar till sommaren 2023. I ett kostdatasystem

presenteras klimatpåverkan (CO₂) per portion vilket möjliggör att styra och anpassa sin meny för en minskad klimatpåverkan.

Tillsammans med en metod för att följa utfallet kommer verksamheterna ges goda förutsättningar att göra medvetna val. Ett värde per portion skulle därmed vara ett pedagogiskt verktyg för verksamheterna vid planering av måltiderna, som exempelvis kan användas genom att märka upp klimatpåverkan per måltid på menyn för att öka medvetenheten hos måltidsgästerna.

En begränsning med att mäta klimatpåverkan per måltid (portion) är att inte alla livsmedel räknas med, såsom tillbehör, salladsbuffé, mjölk, mellanmål, frukost och fika. Därför föreslås att redovisningen bör ske per kg livsmedel, men att staden även kan ta fram ett målvärde på klimatpåverkan per måltid (portion) som kan användas i planeringen av menyer i verksamheterna. För att ta fram ett sådant värde krävs ett kostdatasystem och kostkompetens inom området för att anpassa efter olika behov i förskola, skola och äldreomsorg i måltidsplanering. Det är viktigt att det går i linje med gällande riktlinjer och att energi- och näringsinnehåll kan säkerställas. Troligtvis bör en konsult anlitas för att ta fram målvärdena.

Vad gäller upphandlade måltidsentreprenader ställs idag varken krav på klimatpåverkan per kg livsmedel eller per måltid, vilket gör att det inte finns något nollvärde som målvärdena på klimatpåverkan per måltid kan utgå ifrån. Måltidsentreprenörerna har viss möjlighet att påverka klimatpåverkan i menyplaneringen utifrån beställarens avtalade krav men beroende på var måltiderna tillagas är utfallet av klimatpåverkan per kg inköpta livsmedel begränsad. I stadens mottagningskök beställer verksamheten ett visst antal portioner av de olika alternativen på menyn och måltidsentreprenören kan inte påverka vid serveringen. För att minska klimatpåverkan behöver måltidsentreprenören och verksamheten därmed samarbeta för att nå stadens ställda klimatmål.

Inom ramen för inköpskategoriens arbete med upphandlingsmallen för måltidsentreprenader har dialoger förts med leverantörer inom branschen. De upplever att staden har högt ställda krav för ekologisk andel och även för klimatpåverkan (CO₂). De påtalar att kraven är väldigt kostnadsdrivande och menar att det dessutom är svårt att leverera mer än 50 % ekologisk, bland annat på grund av varutillgång. Vidare framkom förslag att uppföljning av båda parametrarna skulle kunna ske med ett systemstöd för livsmedelsstatistik. Det framkom också att det är viktigt att staden kommunicerar hur underlagen kan komma att hanteras.

Arbetsgruppen har även haft dialog med Världsnaturfonden (WWF) som tagit fram vägledning kring minskad miljö- och klimatpåverkan

per portion, en guide som kallas One Planet Plate⁶. I guiden framgår att en klimatbudget per måltid (lunch eller middag) får ge upphov till maximalt 0,5 kg CO₂-ekvivalenter. För hela veckans måltider är klimatbudgeten totalt 11 kg CO₂-ekvivalenter. Guiden kan användas som stöd för både verksamheter och måltidsentreprenörer men är dock inte helt anpassad efter en kommuns olika verksamhetsområden såsom äldreomsorgen. Värdet kan användas i planering av måltider i kostdatasystem men behöver konverteras till CO₂ per kg livsmedel för att kunna jämföras med utfallet. Staden behöver arbeta vidare med WWF för att säkerställa kommunens verksamheters särskilda förutsättningar.

Nästa steg

Det är viktigt att stadens arbete med att minska miljö- och klimatpåverkan från måltider bedrivs långsiktigt och att hållbarhetstänket får tid att växa in i verksamheterna. Det finns annars en risk att andra behov åsidosätts såsom närings- och energiinnehåll och anpassningar såsom konsistensanpassad kost samt att valmöjligheterna av olika livsmedel minskar i menyplaneringen. Om anhöriga och de som ska äta maten inte är med på förändringarna, finns också en risk för ökat matsvinn och missnöje.

Staden har generellt högt ställda krav i upphandling och avtal, inte minst för miljö och klimat. Det är en stor utmaning att balansera mellan dessa och samtidigt öppna upp för små och medelstora leverantörer. Mer omfattande krav gynnar stora leverantörer eftersom de i större utsträckning har större marginaler och mer resurser. 2021 stod Sodexo som är en av de största måltidsentreprenörerna för ca 43 % av stadens totala måltidsinköp.

Att staden har höga miljö- och klimatmål är viktigt men det är en utmaning att hitta balans mellan mål, leverantörernas mognad och verksamheternas förutsättningar och behov. De kommande tre åren är årsmålet för ekologisk andel 70 %. Majoriteten av stadens verksamheter hade redan innan det senaste årets omvärldshändelser svårt att nå satta mål. Det rådande omvärldsläget med stora prishöjningar och brist på många ekologiska livsmedel gör det än svårare att nå målet på 70 %. Till viss del krockar också det ekologiska målet med målet för klimatpåverkan (CO₂), bland annat eftersom det ekologiska mäts i kronor. För att skapa en bättre balans mellan målen kan ekologiskt istället redovisas i kilogram. På så vis gynnas köp av volymvaror, som ofta har lågt klimatavtryck, exempelvis grönsaker.

Det nationella målet för ekologisk andel är 60 % till 2030. Prognosen för stadens utfall av ekologisk andel för 2022 är 50 %. En anpassning av stadens mål till samma nivå som det nationella målet vore mer rimligt eftersom det under nuvarande förutsättningar inte är möjligt att nå ekologisk andel om 70 %. Det nationella målet om 60 % till 2030 ställer ändå krav på hårt arbete, men är nåbart.

En central styrning kring mat och måltider behövs för att vägleda, samla och synka arbetet genom stadens olika roller, funktioner och verksamhetsområden. I januari 2023 förvinner den centrala kostsamordnande funktionen från stadsledningskontoret som genom ett budgetuppdrag 2021-2022 påbörjat ett viktigt arbete med att knyta samman förvaltningars egna initiativ.

Mallen för upphandling av måltidsentreprenad som kategori måltider och livsmedel tar fram kommer förhoppningsvis underlätta för den som upphandlar genom att samla de målsättningar, riktlinjer och förutsättningar som är relevanta för området, vilket i sin tur förhoppningsvis ger en större möjlighet att nå stadens politiskt satta mål. I mallen inkluderas krav på ekologisk andel utifrån stadens nuvarande indikator samt krav om redovisning av CO₂.

I mallen krävs att CO₂ ska redovisas per tertial och anges antingen/och per kg och/eller portion. Kravet omfattar dock inte skarpt målvärde eftersom det riskerar att konkurrera med andra krav som ställs på menyer och variation av dessa. En viss rörelsefrihet behövs. Då kravet på redovisning är valfritt för per kg livsmedel eller portion, kan redovisningen vara svår att översätta till indikatorn som är i kg livsmedel. Kravet bör därför utvecklas i takt med att branschen mognar. Att på sikt övergå till att endast begära redovisning i kg livsmedel och använda samma systemstöd för statistik som för livsmedel skulle ge staden en säkrare och mer sann bild av miljö- och klimatpåverkan från måltidsentreprenörer. Metoden kan dock komma att kräva en större arbetsinsats för både leverantören och verksamheten.

Sammanfattande slutsatser och förslag på mått och mätmetod för miljö- och klimatpåverkan från måltider

Miljöpåverkan måltidsentreprenad (eko)

Kravställning för ekologisk redovisning för måltidsentreprenad bör förtydligas vid upphandling men även hur redovisning sker internt. Kravet bör omfatta löpande tillhandahållande av inköpslistor per exempelvis tertial, för att på sikt övergå till att begära in listor för inläsning i samma systemstöd som för livsmedel. Målet i andel kr bör kompletteras med ett i kg eftersom det inte påverkas av

prishöjningar i samma grad. Kategoriteamet för måltider och livsmedel föreslås vid revidering av upphandlingsmallen för måltidsentreprenad att ställa krav på att redovisning av ekologiska inköp ska kunna hänföras till inköp av råvaror, inte tjänsten.

Mått miljöpåverkan måltidsentreprenad:

Ekologisk andel föreslås mätas i både andel inköpt livsmedel kr och i kg av total volym inköpt livsmedel. Målvärde i nivå med nationella målet för ekologisk andel.

Nivå kr: 60 % 2030

Nivå kg: 60 % 2030

Metod för att mäta miljöpåverkan måltidsentreprenad:

Som metod föreslås att i upphandling av måltidsentreprenad ställa krav på inköpslistor för inköp av råvara direkt från entreprenören. På sikt via inläsning i samma systemstöd som för livsmedel.

Det kommer ta tid att införa denna förändring då staden är bunden till fasta måltidsavtal. Därför föreslås ekologisk andel för måltider redovisas separerat från livsmedel (egen regi) fram tills dess att även redovisningen av ekologisk andel för måltider enbart avser råvara.

Miljöpåverkan livsmedel (eko)

För livsmedel inköpta till egen regi, föreslås fortsatt redovisning som andel per kr livsmedel men med tillägg att även redovisa andel per kg livsmedel, eftersom det ger ett mer relevant förhållande och inte påverkas i samma grad av prisökningar osv. Statistiken bör plockas från leverantörsstatistik inläst i systemstödet för livsmedelsstatistik för att undvika manuella fel vid kontering. Samtliga stadsdelar har tillgång till systemet liksom utbildningsförvaltningen.

Mått miljöpåverkan livsmedel:

Ekologisk andel föreslås redovisas i både andel inköpt livsmedel kr och i kg av total volym inköpt livsmedel. Målvärde i nivå med nationella målet för ekologisk andel.

Nivå kr: 60 % 2030

Nivå kg: 60 % 2030

Metod för att mäta miljöpåverkan livsmedel:

Som metod föreslås att utgå från leverantörsstatistik inläst i upphandlat systemstöd för livsmedelsstatistik.

Vidare föreslås ekologisk andel för livsmedel att redovisas separerat från måltidsentreprenad fram tills dess att även redovisningen av ekologisk andel för måltidsentreprenad enbart avser råvara.

Klimatpåverkan måltidsentreprenad (CO₂)

Klimatpåverkan från måltidsentreprenad mäts inte systematiskt idag. I takt med att upphandlingsmallen för måltidsentreprenad börjar användas kommer klimatpåverkan kunna börja följas. I mallen krävs att CO₂ ska redovisas per portion och anges antingen/och per kg och/eller portion varför en risk finns att redovisning per portion blir svår att översätta till indikatormålet. På sikt bör dock redovisningen enbart utgöras i kg livsmedel och utgå från samma systemstöd för statistik som för livsmedel.

Mått klimatpåverkan måltidsentreprenad:

Klimatpåverkan från måltidsentreprenad föreslås på sikt mätas i CO₂e per kg livsmedel. Tills dess att marknaden mognar föreslås även CO₂e per portion tillåtas. Målvärdet föreslås tills vidare fortsatt vara enligt föreslagen indikator på 1,6 CO₂e per kg livsmedel 2023.

Metod klimatpåverkan måltidsentreprenad:

Som metod föreslås att i upphandling av måltidsentreprenad ställa krav på information om klimatpåverkan CO₂e antingen/och per kg och/eller portion från entreprenören. På sikt via inläsning i samma systemstöd som för livsmedel.

Det kommer ta tid att införa denna förändring då stadens är bunden till fasta måltidsavtal. Därför föreslås klimatpåverkan för måltider redovisas separerat från livsmedel (egen regi) fram tills dess att även uppföljning av klimatpåverkan för måltider sker systematiskt.

Klimatpåverkan livsmedel (CO₂)

Klimatpåverkan för livsmedel (egen regi) föreslås fortsatt mätas per kg livsmedel utifrån leverantörsstatiken registrerad och omvandlad enligt RISE i upphandlat systemstöd. Ett riktvärde per portion som pedagogiskt redskap vid planering av måltid bör tas fram. Vidare bör målvärdena anpassas utifrån verksamhetsområde där hänsyn tas till olika förutsättningar, t.ex. närings- och energinnehåll.

Mått klimatpåverkan livsmedel:

Klimatpåverkan från livsmedel föreslås fortsatt mätas som CO₂e per kg livsmedel. Målvärdet föreslås tills vidare fortsatt vara enligt föreslagen indikator på 1,6 CO₂e per kg livsmedel 2023.

Metod klimatpåverkan livsmedel:

Som metoden för klimatpåverkan livsmedel föreslås fortsatt vara utifrån leverantörsstatik inläst i upphandlat systemstöd.

Klimatpåverkan för livsmedel föreslås redovisas separerat från måltidsentreprenad fram tills dess att uppföljning av klimatpåverkan för måltider sker systematiskt.